

České právo a informační technologie

Abstrakty příspěvků - Pátek

1. Elektronické důkazy (moderuje Jakub Harašta z ÚPT), 9:00, místnost č. 038

Stanislav Kovárník (POLICIE ČR, Krajské řed. policie Jihomoravského kraje)

Potírání kybernetické kriminality jako praktický rozměr ochrany soukromí

Stát má mít zájem na ochraně osobních údajů a soukromí v kyberprostoru. Adekvátní ochranu poskytuje nejenom zájem na ochraně samotné skrze zákonné předpisy, ale i efektivita činnosti orgánů činných v trestním řízení. Příspěvek přináší ryze praktický pohled na úskalí zjišťování a zajišťování údajů v kyberprostoru tváří v tvář současnému vnímání soukromí.

Petr Klement (Nejvyšší státní zastupitelství)

Technologický vývoj a NSZ

Předkládaný příspěvek představuje stručné zamyšlení nad úlohou sjednocujících stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství v praxi a nad způsobem, jakým přispívají ke sjednocování praxe a překonávání limitů současného trestního řádu ve vztahu k novým technologiím.

Pavel Loutocký (doktorand ÚPT PrF MU)

Právní aspekty odposlechů a související technologické výzvy

Trestní řád specificky nereguluje režim zachycení komunikačních dat elektronicky. Při posuzování konkrétního je proto nutné respektovat obecná pravidla obsažená v § 88 trestního řádu. Příspěvek se tak bude zabývat jednotlivými aspekty, které je nutno dodržet pro to, aby byl elektronický důkaz získaný v rámci nařízeného odposlechu přípustný v trestním řízení. Dále se budeme zabývat otázkou, jaké výzvy pro tradiční institut odposlechu přináší moderní technologie například v podobě zásahu do programového vybavení či iniciace odposlechu před samotným zahájením komunikace.

Václav Stupka (ÚPT PrF MU)

Zajištění a uchování dat

V rámci ratifikace Úmluvy o kyberkriminalitě se Česká republika zavázala implementovat do svého právního řádu procesní nástroje pro zajišťování elektronických důkazů, které Úmluva obsahuje. Jedním z těchto nástrojů je urychlené uchování uložených počítačových dat definované v člancích 16 a 17 Úmluvy. V předkládací zprávě je uvedeno, že dané články není třeba implementovat, neboť realizaci příslušných úkonů umožňují existující procesní nástroje trestního práva a práva elektronických komunikací. Ve svém příspěvku se zabývám praktickými možnostmi využití těchto procesních nástrojů, jejich rozporem s požadavky úmluvy a možnostmi zavedení potřebných procesních opatření umožňujících zajistit soulad s požadavky Úmluvy.

Kateřina Hlaváčová (doktorandka katedry TP PrF MU, Policejní prezidium ČR), **Oliver Chorvát**

Přístup orgánů činných v trestním řízení k datům uložených v cloudu

Cloud computing využívá datová centra umístěná po celém světě a data uložená v těchto úložištích mohou migrovat mezi různými státy každou sekundu. Existence cloud computingu tedy minimalizuje existenci hranic a způsob, jakým jsou data uložena, klade vyšší nároky zejména na orgány činné v trestním řízení. Orgán činný v trestním řízení musí správně kvalifikovat odpovídající zajišťovací institut a poté zajistit příslušné povolení podle trestního řádu. Příspěvek se tudíž zaměří na analýzu použitelných zajišťovacích úkonů podle trestního řádu pro zajištění dat uložených v cloudu. Dalším aspektem nutným k posouzení je teritoriální omezení pravomoci orgánu činných v trestním řízení a možnost, že se datová centra nacházejí v jurisdikci jiných států.

2. Sdělování díla veřejnosti online (moderuje Matěj Myška z ÚPT), 9:00 místnost č. 109

Matěj Myška (ÚPT PrF MU)

Level up: Odkaz a svoboda projevu - případ Magyar Jeti

Příspěvek se v zaměří na problematiku založení přímé odpovědnosti za zásah do osobnostních práv formou odkazování na potenciálně defamační obsah a případný negativní vliv na svobodu projevu. Tato problematika bude diskutována zejména v kontextu případu Magyar Jeti, který aktuálně projednává Evropský soud pro lidská práva. Pozornost bude věnována i kritické analýze intervence European Information Society Institute v tomto případě.“

Martin Bartoň

Hyperlink v rozhodovací praxi SDEU

Přestože počet rozhodnutí ve věci hyperlinku jako formy sdělování díla veřejnosti není nijak vysoký, má existující judikatura pro právní povahu hyperlinku zásadní dopady. Ve stručnosti budou shrnuty relevantní rozhodnutí SDEU a jejich vliv na otázku, zda umístění internetového odkazu spadá pod výlučné právo autora sdělovat dílo veřejnosti. V příspěvku budou rozebírány nejen rozsudky tzv. „hyperlinkové trilogie“, nýbrž prostor bude věnován i nejnovějšímu rozhodnutí ve věci GS Media.

Lucie Straková (doktorandka ÚPT PrF MU)

Sdělování díla veřejnosti v judikatuře Ústavního soudu

Český Ústavní soud se v několika předcházejících letech vyjadřoval ke sdělování díla veřejnosti. Vzhledem k tomu, že zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, nedefinuje, co je sdělováním díla veřejnosti myšleno, a ani v předpisech evropské úrovně odpověď nenalezneme, je analýza příslušné judikatury na místě. Judikatura často vychází ze sporů s kolektivními správci, kdy je jimi vymáháno bezdůvodné obohacení za užití děl právě prostřednictvím zpřístupnění veřejnosti. V souvislosti se mění také pohled na institut tzv. potenciální recepce (viz rozsudek C-306/05 Soudního dvora EU). V návaznosti na vývoj judikatury se příspěvek bude snažit odpověď na otázku, co je dle Ústavního soudu považováno za sdělování díla veřejnosti.

3. Zdravotnické registry (moderuje Michal Koščík z ÚPT), 11:00, místnost č. 109

Radek Polícar (náměstek ministra zdravotnictví ČR)

Zdravotní registry - včera, dnes a zítra

Státní zdravotní registry jako klíčová součást Národního zdravotnického informačního systému existují desítky let. Jejich právní zakotvení a pravidla jejich tvorby a využití jsou spojeny až s reakcí na přijetí zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách přinesl zpřesnění právní regulace. Aktuální novela (zákon č. 147/2016 Sb.) rozšířila jak sbíraná data, tak účely jejich využití. Právní regulaci zdravotních registrů neobsahuje jen zákon o zdravotních službách, ale také další právní předpisy včetně zákona o ochraně osobních údajů a zákona o kybernetické bezpečnosti. V souvislosti s obecným nařízením EU o ochraně osobních údajů připravuje Ministerstvo zdravotnictví novou samostatnou úpravu tohoto citlivého tématu.

Ladislav Dušek (ředitel Ústavu zdravotnických informací)

Přinese probíhající rekonstrukce Národního zdravotnického informačního systému ČR potřebnou legitimitu pro registraci klinických dat?

Helena Svatošová (Iuridicum Remedium, o.s.)

Rizika nových národních zdravotnických registrů

Novela zákona o zdravotních službách týkající se základních registrů ukládá povinnost plošné evidence veškeré zdravotní péče celé populace, včetně detailních osobních socio-demografických charakteristik každé osoby. Centrální databáze s takovou masou citlivých osobních údajů je však zdrojem mnoha vážných rizik. Zakládá ohrožení ústavně zaručeného práva každého na ochranu soukromého života, i hrozbu veřejnému zájmu dobré veřejné správy ve zdravotnictví.

Filip Křepelka (katedra MEP PrF MU)

Elektronická preskripce léčiv

Lékařské předpisy léčivých přípravků (lidově "recepty") představují písemnost odrážející komunikaci mezi lékařem a lékárníkem při poskytování zdravotní péče pacientovi a zpravidla jeho prostřednictvím, a to včetně a zejména léčivých přípravků hrazených v rámci veřejného zdravotního pojištění či jiného modelu veřejné zdravotní péče. Písemná preskripce v návaznosti na starší tradice má své etablované a během 20. století zřetelně formalizované standardy. Postupující elektronizace mezilidské komunikace, která se výrazně urychlila po roce 2000, se pochopitelně dotýká též zdravotnictví. Některé vyspělé země dokázaly během posledních patnácti let zavést elektronické recepty, zpravidla v rámci elektronizace zdravotnické dokumentace. Pochopitelně se v této souvislosti vedle pravidelných přínosů pozornost věnovala též ochraně osobních údajů. Česko se o zavedení elektronických receptů snaží již skoro deset let, přes určitý legislativní rámec však projekty zatím pravidelně ztroskotaly, přičemž vyvolaly rovněž spory. Elektronická preskripce léčiv zůstává dosud omezená. Příčinou je bezpochyby neutěšený stav státní správy, než technické nedostatky. Elektronické preskripci věnuje určitou pozornost též Evropská unie, která v ní a další elektronizaci zdravotnické informatiky spatřuje impuls k rozvoji přeshraničního poskytování zdravotní péče.

Jan Tomíšek (ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.)

Elektronická zdravotnická dokumentace a ochrana osobních údajů

Elektronická zdravotnická dokumentace a ochrana osobních údajů: Cílem příspěvku je seznámit posluchače s aktuální právní úpravou zdravotnické dokumentace s důrazem na vedení v dokumentace v elektronické podobě a poukázat na její nedostatky z hlediska možnosti praktického naplnění i z hlediska zajištění účinné ochrany osobních údajů. Pozornost přitom bude věnována nejen zabezpečení osobních údajů před přístupem neoprávněných osob, ale také zajištění dostupnosti dokumentace pro poskytování zdravotní péče a její integrity pro forenzní i klinické účely. Předmětem diskuze budou dopady obecného nařízení o ochraně osobních údajů na poskytovatele zdravotních služeb, možnosti využití cloudových technologií při vedení zdravotnické dokumentace a související možné změny v legislativní úpravě vedení zdravotnické dokumentace de lege ferenda.

4. Právní informatika (moderuje Danuše Spáčilová z ÚPT), 11:00, místnost č. 025

Miroslav Chlipala

Úspěšná evoluce PIS na Slovensku

Právne informačné systémy sú súčasťou práva už niekoľko desaťročí. Pre každú dekádu je charakteristické hľadanie vhodného miesta PIS v systéme práva ako aj vhodného obsahu jednotlivých PIS. V Slovenskej republike bol prijatý zákon, ktorý na úrovni štátu vytvoril PIS pre dve základné oblasti práva: pre legislatívny proces a pre aktuálnu zbierku právnych predpisov. Z hľadiska teórie práva môžeme dosiahnutý stav považovať za prirodzený evolučný vrchol. Zároveň tento stav prináša dve zásadné otázky. Ako udržiavať takéto PIS stále moderné? Aká je výzva pre nové sofistikované PIS?

Martin Kelnar

Vizualizace právních předpisů

Správné a rychlé osvojení právního předpisu představuje netriviální aktivitu při interpretaci právní normy. Projekt Vizualizace právních předpisů se zaměřuje na vizuální techniky pro zefektivnění a usnadnění práce s českým právním předpisem. Součástí projektu byla i analýza struktury a náležitostí právního předpisu. V předkládaném příspěvku budou představeny návrhy jednotlivých komponent (utvářející výsledné rozhraní) a prototyp. Prototyp je realizován jako ucelené rozhraní ve formě statické webové stránky, která disponuje částí reálných dat pro demonstrační účely. Představeny budou také výsledky uživatelského testování.

Lubomír Weiss, Jiří Effler (Wolter Kluwer ČR, a.s.)

Vizualizace právních informací v ASPI

Expertní databáze rozhodnutí o veřejných zakázkách - Interaktivní vizualizace pravomocných rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (I. st. ÚOHS), rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (II. st. ÚOHS), rozsudků Krajského soudu v Brně (KS) a rozsudků Nejvyššího správního soudu (NSS) z oblasti veřejných zakázek upravených zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a zákony předcházejícími. Navigátory - Srozumitelné a přehledné grafické zobrazení postupů podle právních předpisů Vizualizace vztahů právních předpisů – Grafické zobrazení derogačních vztahů právního předpisu

Pavel Gardavský (AION VS, S. r. O.)

Služba Zákony pro lidi - novinky v roce 2016

V rámci příspěvky budou představeny některé nové vlastnosti v Zákonech pro lidi. Zejména unikátní pojetí vzájemných novelizačních a asociačních vazeb mezi ustanoveními předpisů Sbírkou zákonů, nové způsoby hledání a personalizace, zejména vytváření sdílených komentářů. Zmíněna budou i některá "tvrdá data" z využívání služby českým publikem.

Jakub Harašta, Matěj Myška (ÚPT PrF MU), Michal Malaník (katedra teorie práva PrF MU)

Vizualizace citačních vztahů

V rámci citační analýzy se často jako konstituenty odkazu sleduje pouze dvojice zdrojového a cílového dokumentu – zdroj zde identifikuje dokument, který odkazuje na cíl. V rámci našeho výzkumu pracujeme i s dalšími dvěma konstituenty, které určují kvalitu citace – konkrétně se jedná o argument (tedy informaci, kterou odkaz nese nebo má podepřít) a o polaritu. V našem pojetí může být polarita odkazu trojí – pozitivní, negativní a neutrální. S cílem tedy může zdrojový dokument souhlasit či nesouhlasit – neutrální polarita pak představuje zbytkovou kategorii. Jedním náročným úkolem je extrakce těchto informací z textů soudních rozhodnutí, druhým, kterému se věnujeme v předkládaném příspěvku, je pak prezentace těchto informací uživateli. Vizualizace těchto informací může probíhat několika způsoby - od jednoduchého semaforu napadení rozhodnutí v rámci kasační či ústavní stížnosti (tzv. semafor používaný v interní databázi Nejvyššího správního soudu), až po komplexní zobrazování vzájemných citací v rámci skupiny rozhodnutí (např. nástroj RavelLaw). V předkládaném příspěvku autoři: 1) Představí techniky pro vizualizaci dat shromážděných za účelem citační analýzy 2) Představí možnosti využití síťového diagramu pro zobrazování informací z citační analýzy, vč. určování polarit citací

5. Prevence kybernetických útoků na finančním trhu (moderuje Libor Kyncl) 11:00, místnost č. 038

Denisa Jindřichová

Vize efektivní výměny informací o kybernetických bezpečnostních útocích na finančním trhu

Nastínění možné fungující prevence kybernetických útoků na finančních trzích. Zamyšlení se nad postavením bank v rámci kybernetické bezpečnosti a základní přehled aktuální právní úpravy této problematiky v rámci EU.

Tomáš Hládek (Česká bankovní asociace)

Vývoj technologií, legislativy, hrozeb, aneb čím vším se banky momentálně zabývají

Příspěvek bude věnován současnému vývoji technologií, legislativy a hrozeb, které v současnosti banky v ČR, ale i v zahraničí, ovlivňují. Na jedné straně se snaží zavádět moderní technologie, ty však s sebou přinášejí rizika, kterým dříve nebylo nutné čelit. Kybernetická bezpečnost je dnes skloňována ve všech pádech, zabývá se jí jak evropská, tak i domácí legislativa (Směrnice o platebních službách na vnitřním trhu 2 z roku 2015 (PSD2) či Směrnice o informační a síťové bezpečnosti (NIS), zákon o platebním styku či z. o kybernetické bezpečnosti). Ač si banky v mnoha oblastech konkurují, v dané oblasti je nutná spolupráce, která je koordinována Českou bankovní asociací.

Alžběta Krausová (doktorandka ÚPT PrF MU)

Monitoring chování klienta bankou z pohledu ochrany osobních údajů

Tento příspěvek poskytuje základní přehled povinností bank a zároveň limitů souvisejících s monitorováním chování svých klientů, které jsou fyzickými osobami, a to ve světle regulace ochrany osobních údajů. Specifika monitorování jsou popsána ve třech režimech: zpracovávání osobních údajů v souvislosti s předcházením a vyhledáváním trestné činnosti, zpracovávání osobních údajů získaných se souhlasem klienta a zpracovávání osobních údajů na základě jiného právního titulu. V závěru příspěvku jsou pak analyzovány vztahy mezi těmito třemi režimy a formulována obecná doporučení.

František Kasl (doktorand ÚPT PrF MU)

Blockchain: digitální verze kontejnerové revoluce?

Blockchain má zajistit výrazné snížení transakčních nákladů a skokové zrychlení převodu finančních aktiv. Nadto slibuje značné přínosy pro posílení bezpečnosti a nový nástroj v boji proti bezpečnostním incidentům. Dosud nevyřešenou otázkou je především organizační stránka, s čímž úzce souvisí možnosti právní regulace, institucionálního dohledu a ochrany před zneužitím v neprospěch spotřebitelů. Cílem příspěvku je diskutovat aktuálně dostupné závěry o reálně možném a vhodném rozsahu aplikace této technologie v blízkém časovém horizontu a současný směr vývoje její regulace v rámci Evropské unie.